

можливостей інформаційного сприйняття; по-друге, формуванням і вдосконаленням пізнавальних здібностей, певних вмінь та навичок; по-третє, розвитком навичок самостійної роботи та застосування набутих знань на практиці. Проте успішність реалізації кожного з методів залежить від педагогічної майстерності викладача, його досвідченості та обізнаності, здатності органічно поєднувати інтерактивні методи з традиційними або гармонійно комбінувати різні методи залежно від дисципліни, заняття, мети або призначення та специфіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. Москва: Высшая школа, 1991. 207 с.
2. Дискусія. Етика ділового спілкування: підручник. URL: <http://pidruchniki.com/12811121/menedzhment/diskusiya> (дата звернення: 05.09.2016).
3. Комар О. А. Інтерактивні технології у ВНЗ. URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/375/1/interaktivni_tehn_VNZ.pdf. (дата звернення: 17.02.2017).
4. Педагогіка вищої школи / упор. М. Фіцула. Київ: Академвидав, 2006. URL: http://pidruchniki.com/70141/pedagogika/metodi_zasobi_navchannya_vischomu_navchalnom_u_zakladi (дата звернення: 26.10.2016).
5. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ: АПН, 2002. 135 с.
6. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII/ URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print1434870000112510> (дата звернення: 20.03.2016).
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи». *Офіційний вісник України*. 2009. № 47. С. 533.

УДК 378.14:792.028

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АКТОРІВ: БАЗОВИЙ ТА УСВІДОМЛЕНО-РЕАЛІЗАЦІЙНИЙ ЕТАПИ

Гринь Л. О., к. пед. н., доцент

*Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна*

l-grin@ukr.net

Стаття є актуальною для розгляду в науковій сфері. Автором наголошується, що формування вокальної майстерності майбутнього фахівця – це навчальний процес, який будується на основі педагогічних умов використання вокального мистецтва у професійній підготовці актора та поетапної реалізації структурно-функціональної моделі вокальної підготовки. Завданням базового етапу моделі підготовки майбутніх акторів-вокалістів було: корекція індивідуального плану розвитку вокального голосу студента, персональний підбір спеціальних вправ, вокалізів, вокальних творів; практичне застосування дисциплін “Музична грамота”, “Гра на музичному інструменті” на заняттях із дисципліни “Вокал”; оволодіння загальнопрофесійними знаннями, насамперед з теорії вокалу, методики вокального виконання.

Ключові слова: процес вокальної підготовки, структурно-функціональна модель, базовий та усвідомлено-реалізаційний етапи, завдання етапу підготовки, форми та методи навчання, актор-вокаліст

СТРУКТУРНО-ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ПРОЦЕССА ВОКАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ АКТЕРОВ: БАЗОВЫЙ И СОЗНАТЕЛЬНО-РЕАЛИЗАЦИОННЫЙ ЭТАПЫ

Гринь Л. А.

*Запорожский национальный университет,
ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина*

l-grin@ukr.net

Статья является актуальной для рассмотрения в научной сфере. Автором подчеркивается, что формирование вокального мастерства будущего специалиста – это учебный процесс, который строится на основе педагогических условий использования вокального искусства в профессиональной подготовке актера и поэтапной реализации структурно-функциональной модели вокальной подготовки. Задачей базового этапа подготовки будущих актеров-вокалистов было: коррекция индивидуального плана развития певческого голоса студента, персональный подбор специальных вокальных упражнений, вокализов, вокальных произведений; практическое применение дисциплин «Музыкальная грамота» и «Игра на музыкальном инструменте» на занятиях с дисциплины «Вокал»; овладение общепрофессиональными знаниями, в первую очередь с теории вокала, методики вокального исполнительства.

Ключевые слова: процесс вокальной подготовки, структурно-функциональная модель, базовый и сознательно-реализационный этапы, задания этапа подготовки, формы и методы обучения, актер-вокалист.

STRUCTURAL AND FUNCTIONAL MODEL OF THE ACTORS-STUDENTS TRAINING: BASIC, CONSCIOUS AND REALIZING STEPS

Grin L. O.

*Zaporizhzhya National University,
Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine*

l-grin@ukr.net

The article is relevant in science sphere examination. Author says that shaping of vocal skill of future specialist – is a learning process, that is based on the root of the pedagogical bases of using the vocal mastery in the professional preparation of actors and on the gradual realization of structural and functional model of the vocal preparation. The mission of the base model of the preparation of actors-vocalists is: the individual plan correction for the individuality of the student's vocal, the individual tasks, vocalization and vocal works selection; the practical use of "Solfeggio" and "Play on the instrument" on the vocal classes; mastering the common professional intelligences especially on the vocal theory, the technique of the vocal performance. It was made the dominant pedagogical condition on the basic stage – the integration of the specialization "Solo vocal performance: academic and pop vocal" in the professional preparation of the future actor in the educational process. Individual classes is the main type of work on the basic level. There are work techniques from the basic stage of the vocal preparation of the future actor: the technique of the straight influence on the muscle statements (vocal exercises, vocalizations, mastering the technical side of the vocal work), the method of feeling fixation (the way to open the sense of the composition via using different emotions), the method of changing voice timbre with coloring the vowels. Third – conscious and realizing – step of preparation future actors contains two components: stabilizing and performing. The basic forms of work on this stage are: individual classes, the art events participation (concertos, festivals, contests), the report speech on the conferences, round tables etc. The methods of the work during the third step of vocal preparation of actors-vocalists are: reproductive, the situation of creative search.

Key words are: the process of the vocal preparation, structural and functional model, basic and conscious-realizing stage, the mission of preparation phase, the forms and methods of studying, actor-vocalist.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Сучасні тенденції в дослідженнях вокальної підготовки майбутніх спеціалістів спрямовані на вдосконалення змісту вокального навчання у виші та застосування системного підходу до навчально-виховного процесу, зокрема розроблення цілісного системно-методичного комплексу. Методичний досвід педагогів-практиків акумулюється в пошукову творчість і здатний завдяки професійній інтуїції стати основною рушійною силою прогресу в освітній сфері діяльності, що відображено в теоретичних дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми і на які спирається автор.

Аналіз фундаментальних праць з теорії вокального мистецтва свідчить про те, що в першу чергу увага приділялася таким аспектам, як техніка постановки голосу та фізіологія цього процесу (дослідники вокального апарату – Л. Дмитрієв, Ф. Заседателев, В. Морозов, О Стахевич та ін.); професійна підготовка співаків до виконавської діяльності (Н. Гребенюк, В. Ємельянов, А. Єгоров, В. Морозов та ін.). Однак проблеми підготовки акторів музично-драматичного театру засобами вокального мистецтва, насамперед щодо формування вокальної майстерності, недостатньо розкриваються в наукових педагогічних розробках.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячена стаття. Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Мета статті – розкриття змісту структурно-функціональної моделі вокальної підготовки майбутнього фахівця та її етапів, як процесу формування вокальної майстерності, що будується на основі педагогічних умов використання вокального мистецтва у професійній підготовці актора

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Формування вокальної майстерності майбутнього фахівця – це, перш за все, навчальний процес, який будується на основі педагогічних умов використання вокального мистецтва у професійній підготовці актора музично-драматичного театру та поетапної реалізації структурно-функціональної моделі вокальної підготовки, до якої увійшли такі етапи: I етап – діагностично-прогностувальний (1-й курс), II етап – базовий (з 2-го по 3-й курси), III етап – усвідомлено-реалізаційний (4-й курс). Тому метою нашої статті є ретельний розгляд дослідження, що вміщує в собі базовий та усвідомлено-реалізаційний етапи структурно-функціональної моделі процесу вокальної підготовки майбутніх акторів.

Другий – базовий – етап вокальної підготовки майбутнього актора реалізувався завдяки таким педагогічним умовам: інтеграція в професійну підготовку майбутнього актора спеціалізації “Сольний спів: академічний та естрадний”; організація творчого середовища навчального процесу; збереження створеного позитивного психологічного мікроклімату; стимулювання ініціативності студентів до власної вокальної діяльності та використання алгоритмів у формуванні вокально-технічних навичок студента.

Завданням цього етапу підготовки майбутніх акторів-вокалістів було: корекція індивідуального плану розвитку вокального голосу студента (відповідно до результатів I етапу навчання), персональний підбір спеціальних вправ, вокалізів, вокальних творів; практичне застосування дисципліни “Музична грамота”, “Гра на музичному інструменті” на заняттях з дисципліни “Вокал”; оволодіння загальнопрофесійними знаннями, насамперед з теорії вокалу, методики вокального виконання. На базовому етапі майбутні фахівці здобували знання щодо: змістовної артистичності жанрів, стилів та форм вокальної музики; засобів музичної та вокальної виразності; класифікації вокальних голосів; будови голосового апарату; гігієни голосу та профілактики захворювань голосового апарату. Оволодіння цими знаннями відбувалося протягом II–III курсів у процесі вивчення таких дисциплін: “Вокал”, “Музична грамота”, “Гра на музичному інструменті”, “Історія музики та музлітература”, “Вокальний ансамбль”.

Поряд із відпрацюванням здобутих умінь на попередньому етапі студенти мали оволодіти такими навичками, як правильно застосовувати вокальне дихання; грати на інструменті, сольфеджувати та читати “з листа” вокалізи та нескладні вокальні твори; досконало інтонувати мелодію та метроритмічний малюнок; розкривати художній образ вокального твору шляхом перевтілення; аналізувати власне виконання вокального твору. На цьому етапі майбутні актори-вокалісти продовжували послідовно розвивати професійно важливі якості вокального голосу: діапазон, тембр, регістри, резонатори, вібрато, дикційні особливості, а також особистісні якості, що необхідні для формування вокальної майстерності: мобільність

мислення, креативність, потребу в пізнанні, рефлексію; сценічні: характер, волю, увагу, витривалість, темперамент, емоції, відчуття, емпатію тощо.

На базовому етапі було реалізовано домінуючу педагогічну умову – інтеграцію в професійну підготовку майбутнього актора спеціалізації “Сольний спів: академічний та естрадний”. Спеціалізація розрахована на 2 роки навчання – IV (рівень підготовки бакалаврський) та I курс (рівень підготовки магістерський). Завданнями курсу спеціалізації на цьому етапі були: максимальний розвиток вокально-технічних та художньо-виконавських здібностей студента; опанування студентами практичних способів впливу на голосовий апарат з метою організації його правильної функції; вивчення процесу становлення європейських вокальних шкіл; оволодіння технологіями використання засобів виразності вокального мистецтва у професійній підготовці актора. Оволодіння цими знаннями проходило в процесі вивчення таких дисциплін: “Постановка голосу”, “Теорія вокальної педагогіки”, “Сольфеджіо”.

Майбутні актори-співачи закріплювали знання, набуті на попередньому етапі, та здобували нові про: принципи класифікації голосів та їх якості; склад голосового апарату як “вокального” інструмента; процес формування вокального голосу, понять “регістри”, “резонатори”; процес розвитку гармонійного слуху; характеристики музичних сценічно-театральних жанрів (опера, оперета, мюзикл) персоналій музичного театру; гігієну голосу та профілактики захворювань; характер звуковедення, звукоформування, штрихи, манери виконання; вокальну орфоєпію. Поряд із відпрацюванням здобутих умінь під час діагностично-прогностувального етапу студенти на заняттях фундаментального циклу дисциплін здобули такі вміння: застосування у вокальних творах різноманітних штрихів (акцентів, філірування звуку, portamento), динамічних відтінків (pp, sf, mp, mf, diminuendo, crescendo); використання різних видів звуковедення – legato, staccato, non legato; застосування музичного та гармонійного слуху в ході роботи над художнім образом вокального твору; використання різного виду емоцій (радість, печаль, страждання, сподівання, гнів, закоханість), сценічних жестів, рухів, хореографічних елементів для розкриття художнього образу.

Основною формою роботи на базовому етапі було індивідуальне заняття; крім того, у навчальному процесі застосовувалися ансамблевий спів (дует), “майстер-класи”, відкриті заняття. Також на базовому етапі для розвитку мотивації до оволодіння майбутньою професією актора-вокаліста ми використовували таку форму роботи, як сольний виступ – участь у різноманітних заходах (концертах, фестивалях, конкурсах). Ця форма роботи, насамперед її підготовчий процес (самостійна робота студента), значною мірою стимулювала студента до власної діяльності, що призводить до підвищення якості всього навчального процесу. Однією з таких форм залучення студентів до власної виконавської діяльності була організація і проведення на базі Запорізького національного університету Першого Всеукраїнського фестивалю-конкурсу акторів-вокалістів (педагогічна умова – організація навчального творчого середовища).

Методами роботи під час базового етапу вокальної підготовки майбутнього актора стали: методи прямого впливу на м'язові установки (вокальні вправи, вокалізи, відпрацювання технічних елементів вокального твору), методи фіксації внутрішніх відчуттів (розкриття змісту вокального твору шляхом використання різних емоцій), методи впливу на тембр голосу шляхом зміни забарвлення голосних (тембр вокального голосу змінюється залежно від характеру твору).

Також одним із завдань базового етапу навчання вокальної підготовки майбутнього актора-вокаліста було практичне застосування дисциплін “Музична грамота”, “Гра на музичному інструменті” на заняттях із дисципліни “Вокал”. Під час цих занять студент не тільки оволодівав теоретичними знаннями з теорії музики, а й практично їх засвоював. Згідно з програмою позначених дисциплін на цих заняттях ми застосовували різні специфічні форми роботи зі студентами, серед яких:

- сольмізація (промовляння назв нот у конкретному ритмічному малюнку) музичних прикладів;
- читання (спів) “з листа” незнайомих музичних вправ;
- аналіз на слух (ритмічний малюнок, лади, інтервали, акорди);

- запис нескладних музичних диктантів (мелодій);
- самостійне створення невеличких мелодій (елемент композиції) тощо.

Усі ці форми (групової й індивідуальної роботи) певним чином закріплювали музичний слух, музичну та ритмічну пам'ять, координацію слуху та голосу (співу), інтонацію, усвідомлення написаного музичного матеріалу із заспіваним, тобто розвивали насамперед музичні здібності студента. Розуміння музичних звуків, їх звуковисотності, довжин нот, розміру, темпоритму, засобів виразності давали майбутньому фахівцю можливість професійного усвідомлення та засвоєння вокального репертуару. Зважаючи на те, що в багатьох випадках (75%) студенти, які навчаються на спеціальності “Театральне мистецтво”, не мають музичної освіти, то ці процеси – оволодіння основами музичної грамоти та здобуття вокально-технічних навичок – відбувалися одночасно.

Вагоме значення для розвитку вокального голосу має музичний слух виконавця, насамперед координація вокального голосу та органів слуху. Іноколи студент має гарний голос, але не може ним керувати, часто детонує. І це відображається у відсутності координації між вокальним голосом та слухом. Детонація виникає переважно з таких причин, як: 1) недостатній вокальний досвід студента; 2) під час публічних виступів хвилювання порушує нормальну роботу емоційного стану виконавця. У кожному конкретному випадку існують свої методи подолання цього недоліку, але ми застосовували у своїй роботі такі рекомендації:

- вокальні вправи для розспівування повинні бути полегшеними (виконання одного звука декілька разів різними складами);
- вокальний твір не повинен мати великий діапазон (бажано октаву);
- на початковому етапі роботи над твором характер звуковедення вокального твору визначається *non legato*;
- студент повинен постійно аналізувати проспіваний матеріал, обговорювати з викладачем виконані звуки та порівнювати з правильним виконанням, граючи на інструменті.

Робота над координацією між голосом та слухом здійснювалася за допомогою постійного контролю викладача, самоконтролю студента та спеціально підібраних вправ.

Якщо на першому – діагностично-прогностичному – етапі навчання було з'ясовано індивідуальні риси студента, його психологічні якості, темперамент тощо, то на другому етапі – базовому – ми визначали методи й форми їх розвитку та вдосконалення. Це забезпечувало реалізацію таких педагогічних умов: створення психологічного мікроклімату та стимулювання ініціативності до власної вокальної діяльності. Кожен із студентів по-різному сприймає та виконує вказівки, пояснення та показ (спів) викладача, оцінює свої досягнення та робить аналіз власного виконання, насамперед недоліків. Деякі студенти швидко засвоювали вокальні навички, інші – повільно; одні на заняттях були дуже уважними, зосередженими, інші – розгубленими; одні – швидко запам'ятовували, інші – поступово. Усе це, безумовно, відображалось на результаті навчання. У вокальній підготовці в різних студентів спостерігається велика різниця між тим, як швидко відпрацьовуються вокальні вміння та навички, наскільки міцно вони закріплюються та якою мірою досягають досконалості. Саме недостатнє врахування цих особливостей дає підстави зробити висновок про те, що в основі цих індивідуальних розбіжностей лежать ті чи інші типи темпераменту.

Значну увагу в роботі зі студентами холеричного типу темпераменту ми приділяли їхнім публічним виступам, як-от: майстер-класи, відкриті заняття, концертні виступи у заходах факультету, університету, конкурсах. У процесі виступів відпрацьовувався той “творчий спокій”, без якого виконання не має якостей художнього дійства.

Студентам-сангвінікам, як і холерикам, на перших етапах навчання ми давали твори, які не мають великої емоційної насиченості. Вокально-технічні вправи використовували в певній послідовності: кожне заняття розпочинали з однієї вправи. Це забезпечувало врівноваженість процесів збудження та гальмування. Ми старалися не давати сангвініку вправи в дуже

повільних темпах; при великій рухливості нервових процесів сангвініку важко гальмувати рух. Найбільш корисним був такий темп, при якому студент міг повністю контролювати весь процес співу, тобто ретельно виспівувати всі вправи.

Флегматикам добре вдавались твори ліричного світлого характеру, а на старших курсах, коли студенти достатньо володіють вокальною технікою, ми добирали твори емоційно насичені.

У роботі з меланхоліками викладач проявляв більшу чуйність, ніж зі студентами інших типів темпераменту, підбадьорював їх при невдачах, часто відзначав їхні успіхи й досягнення. Вокально-технічні вправи повинні бути систематизовані. У зв'язку зі слабкою виразністю меланхоліку добирався різноманітний матеріал, який викликав у нього яскраві емоції. Розвивати емоційність у меланхоліків дуже складно й можна тільки до певного моменту. Але, виходячи з власного досвіду викладання, ми вважаємо, що майбутні актори з таким типом темпераменту зустрічаються дуже рідко, оскільки у них відсутня розвинена емоційність, яка необхідна для розкриття художнього образу вокального твору.

Вивчаючи студента, спілкуючись із ним під час занять, ми враховували той факт, що темпераменти в “чистому вигляді” зустрічаються рідко. Крім того, “поведінка людини <...> зумовлена не тільки вродженими властивостями нервової системи, а й тим впливом, який справляють виховання та навчання особистості. І поряд із вказаними вище властивостями нервової системи безперервно виступає ще одна важлива властивість – найвища пластичність” [9]. Ця важлива думка І. Павлова допомагала нам у знаходженні конкретних прийомів у вокальній підготовці студентів із різними типами темпераменту при реалізації таких педагогічних умов, як створення позитивного психологічного мікроклімату та стимулювання ініціативності студентів до власної вокальної діяльності.

Третій – усвідомлено-реалізаційний – етап підготовки майбутніх акторів вмещував два компоненти: стабілізуючий та виконавський (психолого-фізіологічний особистісний контроль, формування стилю виконавства: стиль композитора, жанрові особливості стилю). Його метою була реалізація таких педагогічних умов: стимулювання ініціативності студентів до власної вокальної діяльності та закріплення навичок вокального співу, набутих завдяки впровадженню спеціалізації “Сольний спів: академічний та естрадний”.

Основними формами роботи на цьому етапі були: індивідуальне заняття, участь у творчих заходах (концерт, фестиваль, конкурс), виступ із докладом на конференціях, круглих столах тощо. Методами роботи під час усвідомлено-реалізаційного етапу вокальної підготовки майбутнього актора-вокаліста стали: репродуктивний, ситуація творчого пошуку.

На третьому етапі відбувалося свідоме узагальнення сформованих умінь та навичок студента, формування жанрових особливостей вокального твору, стильових особливостей композиторської школи. Завдяки системному й послідовному процесу вокальної підготовки (три етапи) студенти під час особистого виконавства на усвідомлено-реалізаційному етапі вже не звертали уваги на відпрацювання тієї чи іншої вокальної навички, цей процес у них відбувався автоматично. У центрі уваги на цьому етапі було вирішення художнього завдання в цілому: розкриття художнього образу вокального твору шляхом перевтілення; донесення жанрових особливостей музичного твору; відтворення стилю певного автора або композиторської школи, епохи.

На усвідомлено-реалізаційному етапі ми можемо говорити про сформованість вокальної майстерності майбутніх акторів, що передбачає: володіння теоретичними знаннями з вокального мистецтва, вокальною технікою співу; застосування засобів художньої виразності вокального мистецтва; керування емоційно-чуттєвим станом під час вокального виконавства.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у заданому напрямі.

Отже, у ході дослідження визначено та доведено, що процес вокальної підготовки майбутнього актора-вокаліста є важливою складовою системи фахової освіти, спрямованої на формування вокальної майстерності, специфічно-професійних якостей майбутнього фахівця, його художньо-естетичних смаків, здатності до вокальної творчості. Реалізація педагогічних

умов використання вокального мистецтва в професійній підготовці майбутнього актора відбувалася поетапно і забезпечувалася застосуванням різноманітних форм (індивідуальне заняття, майстер-клас, ансамблевий та сольний виступи, участь у творчих заходах, виступ із докладом на конференціях, круглих столах) і методів (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, ситуація творчого пошуку). Сутність вокальної підготовки полягає в чіткому усвідомленні основних закономірностей вокального процесу, розвитку навичок самоаналізу співочого процесу, досконалому володінні комплексом вокально-технічних навичок у поєднанні з акторською майстерністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник. Київ: ЗАТ „Віпол”, 2007. 174 с.
2. Антонюк В. Г. Традиції української вокальної школи. Микола Кондратюк: наукове дослідження. Київ: Українська ідея, 1998. 148 с.
3. Безбородова Л. А., Алиев Ю. Б. Методика преподавания музыки в общеобразовательных учреждениях: учеб. пособ. для студ. муз. фак. педвузов. Москва: Академия, 2002. 413 с.
4. Гребенюк Н. Є. Формування вокально-виконавських навичок та роль міжособистісного спілкування у класі сольного співу: дис. ... канд. мист.: 17.00.02. / Київська держ. консерваторія ім. П.І.Чайковського. Київ, 1994. 179 с.
5. Диагностика познавательных способностей: сб. статей. Москва: Музгиз, 1986. 150 с.
6. Дубовицкая Т. Д. Диагностика уровня профессиональной направленности студентов. *Психологическая наука и образование*. 2004. № 2. С. 82–86.
7. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навичок: методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації. Львів, 2007. 43 с.
8. Крюкова В. В. Музыкальная педагогика. Ростов-на-Дону: Фенікс, 2002. 288 с.
9. Павлов И. П. Полное собрание сочинений. Москва – Ленинград: АН СССР, 1951. Т. 3. Кн. 2.

УДК 81'42:808.545:811.111:378.937

ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ЧИТАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Драч А. С., ст. викладач

*Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна*

annadrach2017@gmail.com

У статті розглянуто художній текст (ХТ) як засіб навчання читання майбутніх учителів англійської мови. У дослідженні принципів відбору ХТ відображено ідею пріоритетності одних принципів відбору ХТ для навчання читання над іншими. Відповідно до етапів читання ХТ визначено групи вправ. Виділено типологію вправ для навчання читання ХТ, яка залежить від мети навчання: аналіз/інтерпретація або навчання усного мовлення/аудіювання.

Ключові слова: інтерпретація тексту, принципи відбору, етапи читання, сприйняття художнього тексту.